

La contractació pública social a l'Ajuntament de Barcelona

Sonia Ruiz – sruiz@bcn.cat
Departament de Transversalitat de Gènere
Gerència de Recursos
Ajuntament de Barcelona

Barcelona , 13 d'abril de 2018

ÍNDIX DE CONTINGUTS

- **Transformació de model econòmic**
 - Objectius de gènere en el model economic
 - Transversalitat de gènere
- **Clàusules de gènere en la contractació pública**
 - Pla o mesures d'igualtat
 - Paritat entre dones i homes
 - Assetjament sexual / raó de sexe
 - Comunicació inclusiva
 - Conciliació corresponsable
 - Cures

TRANSFORMACIÓ DEL MODEL ECONÒMIC

Transformació del model econòmic

PLA PER LA JUSTÍCIA DE GÈNERE 2016 – 2020

INTERSECCIONALITAT: CICLE DE VIDA + CLASSE + ORIGEN+ LGTBI + DIVERSITAT FUNCIONAL...

CANVI INSTITUCIONAL
Sistemes d'informació i d'avaluació
Objectius d'igualtat de gènere en la normativa, els plans i el programes claus
Estructures institucionals d'impuls a la igualtat de gènere
Formació en igualtat de gènere
Pressupostos amb perspectiva de gènere
Clàusules de gènere en la contractació, les subvencions i les concessions
Instrumentes de política laboral
Premis i Distincions
Comunicació Inclusiva
Participació de dones, moviments feministes i entitats organitzades per la igualtat de gènere

ECONOMIA PER LA VIDA I ORGANITZACIÓ DELS TEMPS
Ocupacions
Treballs domèstics, de cures i afectes
Lluita contra la feminització de la pobresa

Estratègia contra la feminització de la pobresa a Barcelona (2016-2024)

Democratització de la Cura (2017-2020)

Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes 2015-2019 de l'Ajuntament de Barcelona

CIUTAT DE DRETS
Participació política, social i tecnològica
Salut, Drets Sexuals i Reproductius
Coeducació
Cultura i Memòria Col·lectiva
Ciutadania Interculturalitat i migracions
Habitatge
Vides lliures de violències
Justícia Global i Cooperació internacional

BARRIS HABITABLES I INCLUSIUS
Ecologia i Espai urbà
Mobilitat
Prevenició i Seguretat

Urbanisme i Gènere. L'urbanisme de la vida quotidiana (2017)

Mesura de govern: MILLORA DEL SISTEMA PER L'ABORDATGE INTEGRAL DE LES VIOLÈNCIES (novembre 2015)

Estratègia contra el Sexisme a la ciutat (novembre 2017)

Mesura de govern: LA TRANSVERSALITAT DE GÈNERE A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA (desembre 2015)

ECONOMIA FEMINISTA: anar més enllà d'allò mercantil – orientada a satisfer les necessitats de les persones i la consecució de vides dignes

Transformació del model econòmic

EIX B: ECONOMIA PER A LA VIDA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

OCUPACIONS

Promoure una ocupació sense desigualtats de gènere

Donar suport a la emprenedoria de i a les oportunitats formatives i laborals de les dones

Promoure empreses responsables amb la igualtat de gènere i la corresponsabilitat

Donar visibilitat i enfortir el rol de les dones empresàries i de les seves xarxes

TREBALL DOMÈSTIC, DE CURES I D'AFECTES

Mesura de Govern per una democratització de les cures (2017 – 2020)

LLUITA CONTRA LA FEMINITZACIÓ DE LA POBRESA I LA PRECARIETAT

Estratègia contra la feminització de la pobresa i la precarietat (2016 – 2024) – **Clàusules de gènere en la contractació pública**

Transformació del model econòmic – transversalitat de gènere

MESURA DE GOVERN DE TRANSVERSALITAT DE GÈNERE (desembre 2015):

Marc conceptual, organitzatiu, normatiu i executiu per implementar de manera real i efectiva la transversalitat de gènere.

“La transversalitat o mainstreaming de gènere és la reorganització, la millora, el desenvolupament i l’avaluació dels processos polítics, de forma que una perspectiva d’igualtat de gènere s’incorpori a totes les polítiques, a tots els nivells i a totes les etapes, pels actors normalment involucrats en l’adopció de mesures polítiques”. Grup d’expertes del Consell d’Europa (1999)

*“En la mesura que el Consistori és un **gran ens contractant de la ciutat**, es treballarà per incloure **clàusules de gènere en la contractació** (...) consolidant així la transversalitat de gènere ”* - Adjudicació de **590 milions d’€ en béns i serveis** (1/4 pressupost) / anual. **1.000 milions d’€** tot l’univers Ajuntament.

Transformació del model econòmic – transversalitat de gènere

PLA PER LA JUSTÍCIA DE GÈNERE (juliol 2016):

Canvi institucional a l'Ajuntament de Barcelona per la transversalitat de gènere.

PREMIS

Els premis reconeixen l'aportació, sovint invisible, de les dones a la ciutat.

PRESSUPOST

Es vetlla perquè ni la recaptació, ni la despesa afavoreixin involuntàriament els interessos dels homes per sobre dels de les dones, provocant discriminació indirecta.

COMUNICACIÓ

La comunicació municipal no oculta les dones ni les mostra de manera estereotipada.

CONTRACTACIONS, SUBVENCIONS I CONCESSIONS

Les empreses i entitats que treballen per a l'Ajuntament garanteixen l'equitat de gènere al seu sí.

PLANS, PROGRAMES I NORMATIVES

Les normes i la planificació de les polítiques en tots els àmbits tenen la igualtat de gènere com un principi a promoure.

PARTICIPACIÓ

Els grups de dones, moviments feministes, entitats per la igualtat i persones expertes en gènere són escoltades i participen en la creació de polítiques municipals

ESTRUCTURES D'IGUALTAT

A cada àrea hi ha persones expertes en matèria de gènere. Els organismes per la promoció de la igualtat tenen una ubicació que permet conèixer, assessorar i influir en totes les polítiques.

POLÍTICA LABORAL

Els homes i dones que treballen a l'Ajuntament ho fan en igualtat. L'Ajuntament prevé i actua contra l'assetjament sexual i per raó de sexe.

FORMACIÓ

El personal ha rebut formació sobre la desigualtat de gènere i sap com afecta als seus àmbits d'actuació.

SISTEMES D'INFORMACIÓ I AVALUACIÓ

Es recopila la informació de les desigualtats i les diferents experiències d'homes i dones. Es coneixen els efectes de les polítiques en la igualtat o la desigualtat. S'actua en conseqüència.

CLÀUSULES DE GÈNERE

DEFINICIÓ DE LES CLÀUSULES DE GÈNERE

La inclusió de criteris de gènere en la contractació pública és una **eina a través de la qual l'Ajuntament pot reforçar les seves polítiques d'equitat de gènere, fent que les empreses i entitats relacionades amb l'Administració hagin de complir amb uns requeriments determinats.**

Aquests requeriments s'estructuren en forma de **clàusules** en el cas de la contractació municipal.

Definició de les clàusules de gènere

Clàusules socials:

- **Mecanisme** de que disposa l'Administració pública **per a reforçar les polítiques socials** a través de la contractació.
- Possibilitat d'incrementar els resultats d'aquestes polítiques mitjançant el compliment, per part de les empreses o entitats contractades, de les **condicions de caire social establertes en els processos licitadors**.
- Poden incidir sobre un **ampli ventall d'objectius**: inserció sociolaboral, ocupació de qualitat, estabilitat laboral, comerç just, etc.

Clàusules d'igualtat de gènere:

- Clàusules socials **orientades a promoure la igualtat/ equitat de gènere** en el mercat de treball.
- **No es limiten a aquells contractes que específicament promouen la igualtat** en el seu contingut i objectius (serveis d'atenció a dones, etc.). També són d'aplicació a molts altres que, en principi, semblen aliens a les qüestions socials.

GUIA DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA SOSTENIBLE

- Estableix nous **criteris socials i mediambientals en la contractació**. Marc idoni per a la inclusió de clàusules destinades a promoure la igualtat entre dones i homes en el mercat de treball.
- **Decret d'alcaldia d'abril 2017**
- **Pla de la Contractació Pública Sostenible 2018**

Finalitat de les clàusules

DESIGUALTATS DE GÈNERE EN EL MERCAT LABORAL	CLÀUSULES RELACIONADES
<ul style="list-style-type: none">• Presència inferior de les dones / dificultats d'accés i permanència.• Precarietat / tipologia contractual-temporalitat i parcialitat.• Bretxa salarial.• Segregació vertical i horitzontal.	<ol style="list-style-type: none">1. Pla o Mesures d'Igualtat.2. Paritat entre homes i dones en els perfils i en les categories professionals.
<ul style="list-style-type: none">• Violència masclista.• Sexisme.	<ol style="list-style-type: none">3. Mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe.4. Comunicació inclusiva.
<ul style="list-style-type: none">• Organització del temps – doble jornada, parcialitat.	<ol style="list-style-type: none">5. Conciliació corresponsable.

Premisses generals: Pla de Contractació Pública Sostenible 2018

- **Criteris d'adjudicació:** d'acord amb l'art 145.2 de la LCSP/2017 - possibilitat d'incloure com a criteri d'adjudicació el foment de la contractació femenina.
- **Condicions especials d'execució:** mesures d'aplicació transversal i preferent en els contractes de serveis a les persones, i en la proporció adequada en tots els contractes on intervenen persones físiques en la seva execució
- **Excepcions:** quan no intervinguin persones i durada de menys de 3 mesos
- La LCSP 2017 estableix la **prohibició de contractar a empreses** que no compleixin amb l'art **45 de la LO 3/2017 d'igualtat**
- **No es pretén verificar una política general d'empresa** - Oportunitat per copsar la situació en quant a **igualtat de gènere en el teixit empresarial de la ciutat**
- Previsió d'**aplicació de sancions en cas d'incompliment injustificat**
- **Sistema de verificació del compliment de la clàusula** a la finalització contracte

Contingut de les clàusules

- 1. Pla o mesures d'igualtat:** Obligació de disposar d'un Pla d'igualtat entre homes i dones o bé, en el cas que no hi estigui legalment obligada, de mesures aplicables a les persones treballadores que participaran en l'execució del contracte.
- 2. Paritat entre homes i dones:** Depenent de les característiques del contracte, aquesta obligació pot aplicar sobre el conjunt de la plantilla o sobre unes categories o perfils determinats (+ 100 treballadors/es) (responsabilitat, perfils o tot)
- 3. Mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe:** Obligació de disposar d'un Protocol o mesures específiques per prevenir, evitar i eradicar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe. Garantia de protecció específica per a professionals i persones usuàries en els serveis adreçats a persones físiques.

Contingut de les clàusules

- 4. Comunicació inclusiva:** Clàusula ampla (garanteix l'ús d'una comunicació no sexista, que no atempti contra la dignitat de les persones, respectuosa amb el medi ambient, etc.) que **aplica tant al llenguatge com a les imatges emprades en l'execució dels contractes municipals.**
- 5. Conciliació corresponsable:** Obligació de certificar l'aplicació de **mesures de conciliació coresponsable** del temps laboral, familiar i personal en relació amb les persones ocupades en l'execució del contracte.
- 6. Igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones LGTBI:** **protocol o pla d'actuació per garantir la igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones LGTBI.** Formació, etc

Aplicació de les clàusules de gènere (Juliol 17 ->)

TIPUS CLÀUSULA	Núm	%
Pla d'igualtat	49	22,68
Paritat entre homes i dones en els perfils i categories professionals	16	7,4
Mesures contra l'assetjament sexual i per raó de sexe	33	14,6
Comunicació inclusiva (Llenguatge i imatge no sexistes)	30	14,8
Conciliació coresponsable del temps laboral, familiar i personal	7	3,2
Igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones LGTBI	18	8,3
Total de contractes amb alguna clàusula social	216	

Assessorament i suport a les empreses

Assessorament i Acompanyament a les Empreses

Per a empreses que es presenten a la contractació pública i per a totes les empreses a Barcelona

- Eina d'Autodiagnosi
- Assessorament telefònic, on-line o presencial (2/3hores)
(Tgenere.empreses@bcn.cat)
- Transversalitat de Gènere (CIRD) – OAE – Barcelona Activa
- Formacions

Assessorament i Acompanyament a les Empreses

EQUITEST - 25 preguntes al voltant dels àmbits següents:

- ❖ Cultura organitzativa
- ❖ Comunicació i llenguatge
- ❖ Reclutament i selecció
- ❖ Contractació
- ❖ Presència equilibrada horitzontal i vertical
- ❖ Formació
- ❖ Avaluació del rendiment, desenvolupament professional i promoció
- ❖ Política retributiva
- ❖ Temps de treball, conciliació i corresponsabilitat
- ❖ Prevenció de riscos laborals i de les situacions d'assetjament sexual o per raó de sexe

Ubicat en els webs de [l'Oficina d'Atenció a Empreses i Dones de Barcelona](https://empreses.barcelonactiva.cat/) :

<https://empreses.barcelonactiva.cat/>
ajuntament.barcelona.cat/dones/